

MEMO

Aan: Andre Plat
Van: Thijmen van Hoorn, Dirkzwager
Inzake: Wijzigingen GIBIT 2020-2023
Datum: 7 februari 2023

De afgelopen jaren heeft de VNG gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de Gemeentelijke inkoopvoorwaarden bij IT Toolbox (GIBIT). De laatste versie van de GIBIT stammen uit 2020. Sindsdien zijn deze voorwaarden geëvalueerd, en heeft de werkgroep GIBIT met stakeholders overlegd hoe de voorwaarden verbeterd kunnen worden. Dat heeft geresulteerd in een nieuwe versie van de GIBIT: de GIBIT 2023. In dit memo zet ik de 8 belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de GIBIT 2020 uiteen.

1. Meer begrippen en regelingen

De GIBIT 2023 is uitgebreider dan de GIBIT 2020. Daarbij is onder andere inspiratie geput uit de ARBIT. Zo zijn er nieuwe artikelen met regelingen omtrent transport (artikel 5), de inkoop van algoritmes (artikel 13) en vervanging van personeel (artikel 23). Daarnaast is de regeling omtrent het exit-plan uitgebreid, zodat partijen van tevoren helderheid hebben over de verplichtingen wanneer ze ervoor kiezen om uit elkaar te gaan (artikel 26).

2. Een uitbreiding van dienstverlening op afstand

De regeling omtrent dienstverlening op afstand is fors uitgebreid (artikelen 31 t/m 35). Omdat SaaS- en Clouddiensten steeds gebruikelijker zijn, moet daar immers ook goed over worden gecontracteerd. In de GIBIT 2023 zijn bepalingen toegevoegd over de acceptatieprocedure, certificeringen en updates, en zijn de inhoudelijke eisen aan de diensten verscherpt.

3. Eerdere onduidelijkheden zijn verhelderd

Een aantal bepalingen in de GIBIT 2020 waren onduidelijk, of zorgden in de praktijk voor discussie. Deze bepalingen zijn verhelderd. Zo is nu expliciet opgenomen dat het regelend recht in beginsel van toepassing is (artikel 2), is het begrip "garantie" gedefinieerd (artikel 12), is duidelijk gemaakt dat de gemeente in beginsel geen sub-licenties mag verstrekken of prestaties mag overdragen (artikel 20) en is bepaald dat de geheimhoudingsplicht niet geldt als de gemeente informatie deelt met een samenwerkingsverband waar zij onderdeel van uitmaakt (artikel 18). Ook is nu vastgelegd dat de gemeente voorafgaand aan audits en controles meer met de leverancier moet communiceren (artikel 25). Voor de overzichtelijkheid zijn ten slotte verschillende bepalingen over de afstemming en samenwerking met derde partijen gebundeld in één nieuw artikel (artikel 7).

4. De leverancier moet risico's beter bewaken en continuïteit borgen

Het is bij de implementatie van ICT belangrijk dat partijen de risico's helder hebben en dat ze gedurende het proces scherp blijven. Daarom is de leverancier onder de GIBIT 2023 om van tevoren een nog meer omvattende risicoanalyse te verrichten (artikel 3) en moet de leverancier termijnen en de voortgang in de gaten houden (artikel 9). In dat kader moet de leverancier de gemeente zo nodig waarschuwen of aanmanen als ze niet goed genoeg meewerkt.

Om na implementatie de continuïteit te borgen moet de ICT prestatie goed blijven functioneren. Daarom moet de leverancier veiligheidsadviezen van de NCSC opvolgen (artikel 10), moet zij back-ups maken en moet ze beveiligingsincidenten rapporteren bij de gemeente (artikel 29).

Voor continuïteit is het ten slotte van belang dat de leverancier niet zomaar "de stekker eruit kan trekken". Daarom is de drempel voor opschorting iets hoger gelegd: de leverancier moet bij de voorafgaande ingebrekestelling duidelijk aangeven wat de gevolgen van opschorting zullen zijn (artikel 24).

5. De escalatieladder is uitgebreid

Als partijen een geschil hebben over het niet halen van de service levels, gaven de GIBIT 2020 enkel de ruimte om (gedeeltelijk) te ontbinden. Deze escalatie is niet in alle gevallen gewenst. Daarom bieden de GIBIT 2023 partijen de ruimte om eerst een verbeterplan op te stellen voordat ze de discussie over ontbinding openen (artikel 10).

6. De afspraken over betalingen zijn scherper

Het is belangrijk om duidelijk afspraken te maken over betalingen. Daarom zijn bepaalde regelingen daaromtrent toegevoegd en gewijzigd in artikel 11. Het moment van factureren is in lijn gebracht met wat van gemeentes wordt verwacht in het kader van hun verantwoordingsplicht: werkzaamheden die in een bepaald jaar zijn verricht moeten uiterlijk op 6 januari van het daaropvolgende jaar worden gefactureerd. Indexatie geschiedt onder de GIBIT 2023 conform de dienstenprijzen commerciële dienstverlening en transport. Voor het geval dat de leverancier wegens onvoorziene omstandigheden voor forse kosten komt te staan, is ook een regeling toegevoegd.

7. Aansprakelijkheid en overmacht zijn gewijzigd

Het aansprakelijkheidsregime in artikel 16 is ongewijzigd gebleven, maar de maximale schadevergoedingsplicht van de leverancier is beperkt. Onder de GIBIT 2020 was de schadevergoedingsplicht per gebeurtenis beperkt tot tienmaal de jaarvergoeding, en de schadevergoedingsplicht per jaar beperkt tot twintigmaal de jaarvergoeding. Dit is in de GIBIT 2023 verminderd naar twee jaarvergoedingen per gebeurtenis, en vier jaarvergoedingen per jaar.

Het kan voorkomen dat de leverancier niet in staat is om te voldoen aan de overeenkomst, terwijl dat niet aan zijn schuld te wijten is. In dat geval is sprake van overmacht, en kan de gemeente de leverancier niet aanspreken voor de door hem geleden schade. Het kan echter zo zijn dat de leverancier hier onbedoeld voordeel uit trekt: als hij niet hoeft te presteren, kan dat hem veel geld schelen. In de GIBIT 2023 is een regeling toegevoegd dat de gemeente wél aanspraak kan maken op een schadevergoeding ten hoogste van dat onverwachte voordeel (artikel 19).

8. Ethiek en grondrechten worden beter geborgd

Aandacht voor ethiek en grondrechten wordt steeds belangrijker. Daarom is dit nu expliciet opgenomen in de GIBIT 2023. Artikel 24 bepaalt dat het voortzetten van de overeenkomst niet in strijd mag komen met (sanctie)wetgeving, en dat de gemeente mag ontbinden als het respect voor grondrechten en de rechtsstaat in het geding is (artikel 24). De lat voor een beroep hierop zal in de praktijk overigens wel hoog liggen; het artikel zal vooral voor de meer extreme situaties soelaas bieden.